

30.01.2018

Asia/8

§ 21

Oikaisuvaatimus omaishoidon tuen myöntämisperusteita ja hoitopalkkioita koskevaan päätökseen

HEL 2017-002861 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Jäsen Hannu Tuominen pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

***** vaatii laillisuusperusteisessa oikaisuvaatimuksessaan, että sosiaali- ja terveyslautakunnan 7.11.2017 tekemä päätös § 287 kumotaan ja asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi siten, että jokaiselle omaishoitajalle, joka yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin on sidoksissa hoitoon ympäri vuorokauden tai jatkuvasti päivittäin, taataan 3 vapaapäivää kuukaudessa, kuten laki omaishoidon tuesta hoitajalle taakaa. Lisäksi hän vaatii omaishoitajan vapaapäivien mahdollistamista kotilomituksina siten, että kotilomitus on ajallisesti saman arvoista kuin kunnan järjestämä lyhytaikaishoito.

Perusteluna oikaisuvaatimuksessa viitataan omaishoidon tuesta annetun lain 4 §:ään ja erityisesti siinä säädettyyn omaishoitajan oikeuteen pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai ter-

veyspalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa todetaan lain olevan yksiselitteinen ja helposti tulkittavissa ja että vapaapäivät eivät ole sidoksissa hoitoisuusluokkaan tai rahallisen palkkion suuruuteen.

Keskeinen perustelu oikaisuvaatimuksessa on omaishoitajan vapaan määrän osalta se, että vapaapäivien lukumäärä ei ole sidoksissa hoitoisuusluokkaan tai rahallisen palkkion suuruuteen.

Omaishoidon tuesta annetun lain 5 §:n mukaan hoitopalkkion määrä perustuu hoidon sitovuuteen ja vaativuuteen. Mitä suuremman osan omaishoito vaatii hoitajan ajasta vuorokaudessa ja mitä enemmän omaishoidettavan tarpeet edellyttävät hoitoa, avustamista, huolenpitoa ja valvontaa, sitä suurempaan hoitopalkkioon hänellä on oikeus.

Omaishoitajalle järjestettävän vapaan määrä perustuu siihen, kuinka sidottu hoitaja on hoitoon ympärivuorokautisesti tai päivittäin, eli siihen kuinka suuren osan hoitajan ajasta omaisen hoidon tarve vaatii.

Laki omaishoidon tuesta ei tunne varsinaisia hoitoisuusryhmiä, mutta se ei myöskään estä ryhmittelemästä omaishoitoasiakkaita heidän hoidon tarpeensa mukaisesti. Asiakkaiden ryhmittely, joka ei ole päätöksentekijää sitova, auttaa määrittämään konkreettisten esimerkkien avulla, minkälaisia seikkoja on otettava huomioon, kun arvioidaan esimerkiksi hoitopalkkion määrää, vaikka arviointi perustuu aina viime kädessä kunkin asiakkaan kokonaistilanteen yksilölliseen arviointiin. Hoitoisuusryhmät on siis käyttökelpoinen hoidon tarpeen arviointia helpottava väline. Lisäksi se yhdenmukaistaa päätöksentekoa omaishoidon tuen myöntämisessä, ja siten edistää asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua.

Hoitoisuusryhmät perustuvat siihen, kuinka sitovaa omaishoidettavan hoito on, ja tämä sama peruste määrittää myös omaishoidon tuesta annetun lain 4 ja 5 §:n perusteella omaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrää sekä hänelle järjestettävän vapaan määrää. Hoitoisuusryhmiin perustuva oikeus vapaaseen ei siis ole ristiriidassa omaishoidon tuesta annetun lain säännösten kanssa.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyn kotilomitusta koskevan vaatimuksen perusteena on, että järjestettäessä omaishoitajan vapaa kotilomituksena, laissa ei sanota, että vuorokauden vapaan voisi lyhentää käsittämään kuuden tunnin ajanjakson.

Omaishoitajan vapaapäivien aikaisen hoidon järjestäminen kotilomituksena ja sen kuuden tunnin kesto vuorokaudessa verrattuna esimerkiksi lyhytaikaisena palveluasumisena järjestettyyn ympärivuorokautiseen hoitoon on asiakkaalle ja omaishoitajalle vaihtoehtoinen tapa järjestää

hoito omaishoitajan vapaan aikana. Heillä on aina mahdollisuus valita esimerkiksi lyhytaikainen palveluasuminen. Omaishoidon tuesta annetun lain 4 §:n 3 momentti velvoittaa kuntaa huolehtimaan hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Hallituksen esityksessä muun muassa laiksi omaishoidon tuesta toodetaan sen yksityiskohtaisissa 4 §:n 3 momenttia koskevissa perusteluissa, että vapaan aikainen hoito on perusteltua pyrkiä järjestämään ensisijaisesti hoidettavan toivomalla tavalla. Kunnalla ei kuitenkaan ole ehdotonta velvollisuutta toteuttaa omaishoitajan vapaan aikaista hoitoa nimienomaan hoidettavan enempää kuin hoitajankaan haluamassa muodossa (HE 131/2005).

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 10.2.2015 (§ 40) palvelusetelistä omaishoidon tuen lakisääteisten vapaapäivien järjestämiseksi kotona tapahtuvana tuntilomituksena. Päätöksen mukaan tuntilomituksen palveluseteli on vaihtoehto omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien järjestämiseen, mikäli omaishoitoperhe ei koe tarvetta tai ei halua käyttää ympärivuorokautista hoitoa kodin ulkopuolisessa yksikössä. Lisäksi lautakunta päätti, että palvelusetelin arvo kotiin järjestettävälle tuntilomitukselle on 34 euroa/tunti. Tuntilomitusta myönnetään asiakkaalle korkeintaan 3 x 6 tuntia/kuukausi.

Kun kotilomitus järjestetään palvelusetelin avulla, kustannukset toimialalle ovat 204 euroa päivässä kuuden tunnin mukaan laskettuna. Oma toimintana järjestetyn lyhytaikaishoidon kustannukset ovat vanhuspalveluissa 129 euroa vuorokaudessa. Erotus on 75 euroa. Jos kotilomitus järjestettäisiin ympärivuorokautisesti palvelusetelin avulla, toimialan kustannukset olisivat 816 euroa vuorokaudessa (24x34). Erotus verrattuna oma toimintana järjestettyyn lyhytaikaishoittoon olisi 687 euroa vuorokaudessa. Jos nykyiset kotiin annettavan palvelun palveluseteliä käyttävät asiakkaat, noin 1700 vuorokautta vuodessa, jatkaisivat sen käyttöä, lisäkustannus olisi 1,2 miljoonaa euroa vuodessa.

Koska kunnalla on oikeus päättää siitä, miten omaishoidettavan hoito omaishoitajan vapaan aikana järjestetään ja koska asiakkaalla on oikeus valita muukin vaihtoehto hoitajan vapaan aikaiseksi hoidoksi kuin tuntilomitus, ei sen rajaaminen korkeintaan 3 x 6 tuntiin kuukaudessa loukkaa asiakkaan eikä omaishoitajan oikeutta.

Päättyessään omaishoidon tuen myöntämisperusteista ja hoitopalkkioista Helsingissä 7.11.2017 sosiaali- ja terveyslautakunta päätti samalla jatkotoimenpiteistä ja muun muassa siitä, että lautakunnalle valmistellaan päätettäväksi kotilomituksen kehittämissuhteudet niin, että kotilomitus vastaa paremmin omaishoitajien tarpeisiin mm. lomituksen tuntimäärien osalta.

Edellä sanotun perusteella oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Omaishoidon tuen myöntämisperusteet, hoitoisuusryhmät ja hoitopalkkiot Helsingissä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 07.11.2017 § 287

HEL 2017-002861 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksesta poikkeavan liitteen 1 mukaiset omaishoidon tuen myöntämisperusteet 1.1.2018 lukien siten, että omaishoidon asiakkaan omaishoitajana 1.1.2018 olevalle omaishoitajalle myönnetään ohjeen mukainen hoitopalkkio sitä kuukautta seuraavan kalenterikuukauden alusta, jonka aikana omaishoitotilanne arvioidaan tai jonka aikana 31.12.2017 voimassa oleva päätös tarkistetaan uusien myöntämisperusteiden mukaiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti myös esittelijän ehdotuksesta poiketen, että omaishoidon tuen myöntämisperusteisiin, hoitoisuusryhmiin ja hoitopalkkioihin (liite 1) tehdään seuraavat muutokset:

- Alle 18-vuotiaiden ensimmäisen hoitoisuusryhmän perusteita muutetaan seuraavasti: kohta "hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi käydä ansiotyössä" korvataan lauseella "hoidon sitovuuden vuoksi

omaishoitaja ei voi pääsääntöisesti käydä ansiotyössä kodin ulkopuolella."

- Liitteen 1 ensimmäinen lause muutetaan seuraavaan muotoon: "Omaishoidon tuen myöntäminen perustuu kokonaistilanteen yksilölliseen arviointiin, jossa huomioidaan omaishoitajan antaman hoidon vaativuus ja sitovuus sekä valvonnan ja ohjauksen tarve."
- Hoitopalkkioiden alennusperuste 1 poistetaan ja alennusperusteen 2 palkkion alennukseksi muutetaan 25 %.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittelijän ehdotuksesta poiketen seuraavista jatkotoimenpiteistä:

- lautakunnalle valmistellaan päätettäväksi kotilomituksen kehittämisehdotukset niin, että se vastaa paremmin omaishoitajien tarpeisiin mm. lomituksen tuntimäärien osalta
- kaikille omaishoitajille toteutetaan asiakaskysely, jossa selvitetään omaishoitajien jaksamista, tuen tarpeita, muutoksen vaikutuksia tukeen ja tyytyväisyyttä palveluihin
- selvitetään mahdollisuutta hyödyntää henkilökohtaisen budjetin tyyppistä toimintamallia yhtenä omaishoidon palvelujen toteuttamisen muotona
- omaishoidon tuen tilannekatsaus tuodaan lautakunnalle tiedoksi syyskuun 2018 loppuun mennessä, jotta lautakunta voi seurata miten tuen muutokset vaikuttavat omaishoitajien määrään ja omaishoidon tuen käyttöön, sekä
- seurataan syyskuun 2018 loppuun mennessä sukupuolivaikutuksia tuottamalla tietoa muun muassa omaishoitajien sukupuolijakaumasta ja iästä.

Lisäksi lautakunta päätti esittelijän ehdotuksesta poiketen täydentää esittelijän perusteluja seuraavilla lisäyksillä:

- Kohdan "Omaishoidon tuki Helsingissä" toisen kappaleen loppuun lisätään seuraavat lauseet: "Helsinki pitää tärkeänä tukea omaishoitajien jaksamista omaishoitolain tavoitteiden mukaisesti. Vapaiden käyttöä suunnitellaan yhdessä hoitajan kanssa hoidon sitovuuden arvioinnin yhteydessä. Mahdollisia esteitä vapaiden käyttämiselle selvitetään ja vapaiden käyttöastetta pyritään korottamaan" sekä
- Kohdan "Uusien omaishoidon tuen myöntämisperusteiden valmistelu" neljänneksi viimeisen kappaleen jälkeen lisätään seuraava uusi kappale: "Lisäksi lautakunta kehottaa, että pisteytyslomakkeen käyttökelpoisuutta tarkastellaan ja pisteytysten sisällöt tarkistetaan yhteistyössä järjestöjen kanssa. Keväällä 2018 arvioidaan pisteytyslomakkeen soveltuvuutta. Arvioinnin ja vertailun tukena käytetään nykyisten hoitoisuusluokkien määrittelyyn käytetyn uuden pisteytyslomakkeen rinnalla aiemmin käytössä ollutta 3.2.2014 päivättyä pisteytyslomaketta."

Käsittely

07.11.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vammaisten sosiaalityön päällikkö Jonna Weckström, palvelualueen johtaja Merja Etholén-Rönnerberg, toiminnansuunnittelija Merja Jäntti ja toiminnansuunnittelija Maarit Varis olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisäksi lautakunta päättää muuttaa liitettä 1 (alle 18-vuotiaiden ensimmäinen hoitoisuusryhmä) seuraavasti: kohta "hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi käydä ansiotyössä" korvataan lauseella "hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi pääsääntöisesti käydä ansiotyössä kodin ulkopuolella".

Kannattaja: Jäsen Hannu Tuominen

Vastaehdotus 2:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisäksi lautakunta kehottaa valmistelemaan lautakunnalle päätettäväksi kotilomituksen kehittämisehdotukset niin, että se vastaa paremmin omaishoitajien tarpeisiin mm. lomituksen tuntimäärien osalta.

Kannattaja: Jäsen Hannu Tuominen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 2 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 3:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisäksi lautakunta päättää toteuttaa kaikille omaishoitajille asiakaskyselyn, jossa selvitetään omaishoitajien jaksamista, tuen tarpeita, muutoksen vaikutuksia tukeen ja tyytyväisyyttä palveluihin.

Kannattaja: Jäsen Hannu Tuominen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 3 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 4:

Jäsen Daniel Sazonov: Lisäksi lautakunta edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta hyödyntää henkilökohtaisen budjetin tyyppistä toimintamallia yhtenä omaishoidon palvelujen toteuttamisen muotona.

Kannattaja: Jäsen Maritta Hyvärinen

30.01.2018

Vastaehdotus 5:

Jäsen Daniel Sazonov: Muutetaan liitteen 1 ensimmäinen lause muotoon: "Omaishoidon tuen myöntäminen perustuu kokonaistilanteen yksilölliseen arviointiin, jossa huomioidaan omaishoitajan antaman hoidon vaatavuus ja sitovuus sekä valvonnan ja ohjauksen tarve."

Kannattaja: Jäsen Markus Kalliola

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 5 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 6:

Jäsen Sandra Hagman: Esitän hoitopalkkioiden alentamisperusteiden kohtuullistamista. Aikaisemmassa pysyväsuhjeessa hoitopalkkioita ei alennettu yhtä rankasti, kuin mitä nyt esitetään. Perheillä täytyy olla oikeus sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin ilman, että omaishoidon tukea kohtuuttomasti alennetaan. Ehdotan, että
-alennusperuste 1. poistetaan
-alennusperuste 2. palkkiota alennetaan 25% (esityksessä 50%).

Kannattaja: Jäsen Heidi Ahola

Vastaehdotus 7:

Jäsen Sandra Hagman: Poistetaan liitteen 1 ensimmäisen hoitoisuusryhmän hoidon sitovuutta määrittävästä listasta (sivulla 3) "ja - hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi käydä ansiotyössä" sekä poistetaan myös toisen hoitoisuusryhmän hoidon sitovuutta määrittävästä listasta (sivulla 4) "Omaishoitaja voi käydä töissä, kun hoidettava on poissa kotoa (esim. koulussa tai päivähoitossa)."

Kannattaja: Jäsen Heidi Ahola

Vastaehdotus 8:

Jäsen Mari Rantanen: Lisätään päätökseen seuraava kohta: "Omaishoidon tuen tilannekatsaus tuodaan lautakunnalle tiedoksi syyskuun 2018 loppuun mennessä, jotta lautakunta voi seurata miten tuen muutokset vaikuttavat omaishoitajien määrään ja omaishoidon tuen käyttöön."

Kannattaja: Jäsen Karita Toijonen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 8 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 9:

Jäsen Mari Rantanen: Lisätään päätökseen seuraava kohta: "Helsinki luopuu omaishoidon vapaapäivien omavastuuosuuden perimisestä se-

kä alentaa ympärivuorokautisen lyhytaikaishoidon maksua vastaamaan omaishoidon vapaavuorokauden maksua 11,50 euroa per vuorokausi."

Kannattaja: Jäsen Sandra Hagman

Vastaehdotus 10:

Jäsen Mari Rantanen: Poistetaan liitteen 1 sivulta 2 seuraava kohta: "Alle 18-vuotiaan omaishoidon tuen arvioinnin apuna käytetään ns. lasten ja nuorten hoitoisuuden arviointilomaketta yhdessä hoidon kokonaistilanteen arvioinnin kanssa. Hoidettavan hoitoisuutta arvioitaessa, hoidettavaa verrataan lapsen tai nuoren terveeseen ikätoveriin."

Alle 18-vuotiaan omaishoidon tuen arvioinnin apuna käytetään lisäksi rinnalla aiemmin käytössä ollutta 3.2.2014 päivättyä pisteytyslomaketta ja arvioidaan samalla miten uusi lomake mallintuu omaishoidon tuen käyttöön ja hoitoisuusluokituksiin. Mikäli uusi lomake aiheuttaa kohtuuttomia siirtymiä pois omaishoidon tuen piiristä tai hoitoisuusluokkien vaihtumista, voidaan uutta lomaketta tarvittaessa muokata paremmin vastaamaan tarvetta.

Kannattaja: Jäsen Sandra Hagman

Vastaehdotus 11:

Jäsen Mari Rantanen: Poistetaan liitteen 1 sivulta 3 alle 18-vuotiaiden ensimmäistä hoitoisuusryhmää koskeva seuraava kohta:

- "hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi käydä ansiotyössä" ja korvataan se seuraavalla virkkeellä:

- "hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi käydä pääsääntöisesti työssä, jos työssäkäyntiin tarvitaan erityisiä omaishoitoperheen ulkopuolisia lisähoitojärjestelyjä työssäkäynnin mahdollistamiseksi".

Vastaehdotus 11 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 12:

Jäsen Mari Rantanen: Poistetaan liitteen 1 sivulta 4 alle 18-vuotiaiden kolmatta hoitoisuusryhmää koskeva seuraava kohta: "TAI - Tähän hoitoisuusryhmään kuuluvat hoidettavat, jotka eivät pysty olemaan yksin. Lähes jatkuva perusteltu valvonnan tarve syntyy siksi, että hoidettava on esimerkiksi vaaraksi eri syistä itselleen tai muille. Esimerkkinä vakavasti itsetuhoiset psyykkisesti sairaat. Henkilökohtaisista toiminnoista hoidettavat selviytyvät usein (lähes) itsenäisesti."

Vastaehdotus 12 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 13:

Jäsen Mari Rantanen: Poistetaan liitteen 1 sivulta 5 yli 18-vuotiaiden ensimmäistä hoitoisuusryhmää koskevat seuraavat kohdat:

30.01.2018

- "hoidettavan hoitotilanne edellyttää omaishoitajan ympärivuorokautista työpanosta, koska hoidettavan kunto on sellainen, ettei hän voi osallistua kodin ulkopuoliseen toimintaan ja
- hoidettava voi olla yksin korkeintaan lyhyen ajan (esim. lähikaupassa käynti), koska hoidettava tarvitsee perustellusta syystä jatkuvaa valvontaa, omaishoitajan varuillaan oloa.

Omaishoitaja ei voi käydä ansiotyössä" ja korvataan nämä kohdat seuraavalla virkkeellä:

"Mikäli hoidettavan kunto on sellainen, voi hän osallistua kodin ulkopuoliseen toimintaan hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi käydä pääsääntöisesti työssä jos työssäkäyntiin tarvitaan erityisiä omaishoitoperheen ulkopuolisia lisähoitojärjestelyjä työssäkäynnin mahdollistamiseksi."

Vastaehdotus 13 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 14:

Jäsen Mari Rantanen: Poistetaan liitteen 1 sivulta 8 yli 18-vuotiaiden kolmatta hoitoisuusryhmää koskeva seuraava kohta: "TAI Tähän hoitoisuusryhmään kuuluvat hoidettavat, jotka eivät pysty olemaan ja asumaan yksin. Lähes jatkuva perusteltu valvonnan tarve syntyy siksi että hoidettava on esimerkiksi vaaraksi eri syistä itselleen tai muille. Esimerkkinä vakavasti itsetuhoiset psyykkisesti sairaat. Henkilökohtaisista toiminnoista hoidettavat selviytyvät usein (lähes) itsenäisesti".

Vastaehdotus 14 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 15:

Jäsen Heidi Ahola: Lisätään esittelijän perustelujen kohdan "Omaishoidon tuki Helsingissä" toisen kappaleen loppuun seuraavat lauseet: "Helsinki pitää tärkeänä tukea omaishoitajien jaksamista omaishoitolain tavoitteiden mukaisesti. Vapaiden käyttöä suunnitellaan yhdessä hoitajan kanssa hoidon sitovuuden arvioinnin yhteydessä. Mahdollisia esteitä vapaiden käyttämiselle selvitetään ja vapaiden käyttöastetta pyritään korottamaan."

Kannattaja: Jäsen Hannu Tuominen

Vastaehdotus 16:

Jäsen Heidi Ahola: Lisätään päätös-kohtaan seuraava lause: "Seurataan syyskuun 2018 loppuun mennessä sukupuolivaikutuksia tuottamalla tietoa muun muassa omaishoitajien sukupuolijakaumasta ja iästä."

Kannattaja: Jäsen Hannu Tuominen

Vastaehdotus 17:

Jäsen Heidi Ahola: 1) Poistetaan esittelijän perusteluista kohdan "Uusien omaishoidon tuen myöntämisperusteiden valmistelu" kolmanneksi viimeisestä kappaleesta seuraava lause: "Myöntämisperusteet mahdollistavat omaishoitajan työssäkäynnin hoitopalkkioltaan matalimmassa sekä keskimmaisessä hoitoisuusryhmässä."

2) Poistetaan tuen myöntämiskriteereistä (Liite 1) asumista ja työnte-koä koskevat ehdot kaikista hoitoisuusluokista. Korvataan ne ensimmäisessä hoitoisuusluokassa seuraavilla lauseilla:

- "hoidon sitovuudelle on tyypillistä, että omaishoitajan on asuttava samassa taloudessa.
- hoidon sitovuudelle on tyypillistä, että omaishoitajan ei pääsääntöisesti ole mahdollista käydä ansiotyössä kodin ulkopuolella". Korvataan ne toisessa hoitoisuusluokassa seuraavilla lauseilla:
- "hoidon sitovuudelle on tyypillistä, että omaishoitajan on asuttava samassa taloudessa.
- hoidon sitovuudelle on tyypillistä, että omaishoitajan on mahdollista käydä ansiotyössä, kun hoidettava on poissa kotoa (esim. koulussa tai päivähoidossa)".

Perustelut:

Omaishoidon tuen tulee määräytyä ensisijaisesti hoidon sidonnaisuuden perusteella. Tulkitsemme työnte-koä ja asumista koskevat rajoitukset ongelmallisiksi perustuslain toimeentulon hankkimista koskevan oikeuden näkökulmasta. Kriteeristöissä omaishoitajan työtilannetta koskevia huomioita tulee pitää perheen yksilöllistä tilannetta kartoittavina, ei tuen ehtoina. Omaishoitajat pystyvät ratkaisemaan perheiden tilanteet parhaiten itse niin, että hoiva silti toteutuu sovitulla tavalla.

Vastaehdotus 17 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 18:

Jäsen Karita Toijonen: Lisätään esittelijän perusteluihin kohdan "Uusien omaishoidon tuen myöntämisperusteiden valmistelu" neljänneksi viimeisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Lisäksi lautakunta kehottaa, että pisteytyslomakkeen käyttökelpoisuutta tarkastellaan ja pisteytysten sisällöt tarkistetaan yhteistyössä järjestöjen kanssa. Ke-väällä 2018 arvioidaan pisteytyslomakkeen soveltuvuutta. Arvioinnin ja vertailun tukena käytetään nykyisten hoitoisuusluokkien määrittelyyn käytetyn uuden pisteytyslomakkeen rinnalla aiemmin käytössä ollutta 3.2.2014 päivättyä pisteytyslomaketta."

Kannattaja: Jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 10 (jäsen Mari Rantanen): Poistetaan liitteen 1 sivulta 2 seuraava kohta: "Alle 18-vuotiaan omaishoidon tuen arvioinnin apuna käytetään ns. lasten ja nuorten hoitoisuuden arviointilomaketta yhdessä hoidon kokonaistilanteen arvioinnin kanssa. Hoidettavan hoitoisuutta arvioitaessa, hoidettavaa verrataan lapsen tai nuoren terveeseen ikätoveriin."

Alle 18-vuotiaan omaishoidon tuen arvioinnin apuna käytetään lisäksi rinnalla aiemmin käytössä ollutta 3.2.2014 päivättyä pisteytyslomaketta ja arvioidaan samalla miten uusi lomake mallintuu omaishoidon tuen käyttöön ja hoitoisuusluokituksiin. Mikäli uusi lomake aiheuttaa kohtuuttomia siirtymiä pois omaishoidon tuen piiristä tai hoitoisuusluokkien vaihtumista, voidaan uutta lomaketta tarvittaessa muokata paremmin vastaamaan tarvetta.

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 18 (jäsen Karita Toijonen): Lisätään esittelijän perusteluihin kohdan "Uusien omaishoidon tuen myöntämisperusteiden valmistelu" neljänneksi viimeisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Lisäksi lautakunta kehottaa, että pisteytyslomakkeen käyttökelpoisuutta tarkastellaan ja pisteytysten sisällöt tarkistetaan yhteistyössä järjestöjen kanssa. Keväällä 2018 arvioidaan pisteytyslomakkeen soveltuvuutta. Arvioinnin ja vertailun tukena käytetään nykyisten hoitoisuusluokkien määrittelyyn käytetyn uuden pisteytyslomakkeen rinnalla aiemmin käytössä ollutta 3.2.2014 päivättyä pisteytyslomaketta."

Jaa-äännet: 1
Mari Rantanen

Ei-äännet: 11
Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Maritta Hyvärinen, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Karita Toijosen vastaehdotuksen äänin 11 - 1 (poissa 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 18 (jäsen Karita Toijonen): Lisätään esittelijän perusteluihin kohdan "Uusien omaishoidon tuen myöntämisperusteiden valmistelu" neljänneksi viimeisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Lisäksi lautakunta kehottaa, että pisteytyslomakkeen käyttökelpoisuutta tarkastellaan ja pisteytysten sisällöt tarkistetaan yhteistyössä järjestöjen kanssa. Keväällä 2018 arvioidaan pisteytyslomakkeen soveltuvuutta. Arvioinnin ja vertailun tukena käytetään nykyisten hoitoisuusluokkien määrittelyyn käytetyn uuden pisteytyslomakkeen rinnalla aiemmin käytössä ollutta 3.2.2014 päivättyä pisteytyslomaketta."

Jaa-äännet: 1

Heidi Ahola

Ei-äännet: 11

Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Maritta Hyvärinen, Markus Kalliola, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Karita Toijosen vastaehdotuksen äänin 11 - 1 (poissa 1).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Daniel Sazonov): Lisäksi lautakunta edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta hyödyntää henkilökohtaisen budjetin tyyppistä toimintamallia yhtenä omaishoidon palvelujen toteuttamisen muotona.

Jaa-äännet: 6

Heidi Ahola, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Leo Bergman, Maritta Hyvärinen, Markus Kalliola, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Daniel Sazonovin vastaehdotuksen äänin 6 - 6 (poissa 1). Puheenjohtajan ääni ratkaisi.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Sandra Hagman): Esitän hoitopalkkioiden alentamisperusteiden kohtuullistamista. Aikaisemmassa pöytäkirjassa hoitopalkkioita ei alennettu yhtä rankasti, kuin mitä nyt esitetään. Perheillä täytyy olla oikeus sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin ilman, että omaishoidon tukea kohtuuttomasti alennetaan. Ehdotan, että

-alennusperuste 1. poistetaan

-alennusperuste 2. palkkiota alennetaan 25% (esityksessä 50%).

Jaa-äännet: 5

Leo Bergman, Maritta Hyvärinen, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen

Ei-äännet: 7

Heidi Ahola, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Mari Rantanen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sandra Hagmanin vastaehdotuksen äänin 7 - 5 (poissa 1).

5 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Lisäksi lautakunta päättää muuttaa liitettä 1 (alle 18-vuotiaiden ensimmäinen hoitoisuusryhmä) seuraavasti: kohta "hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi käydä ansiotyössä" korvataan lauseella "hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi pääsääntöisesti käydä ansiotyössä kodin ulkopuolella".

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 7 (jäsen Sandra Hagman): Poistetaan liitteen 1 ensimmäisen hoitoisuusryhmän hoidon sitovuutta määrittävästä listasta (sivulla 3) "ja

- hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi käydä ansiotyössä" sekä poistetaan myös toisen hoitoisuusryhmän hoidon sitovuutta mää-

rittävästä listasta (sivulla 4) "Omaishoitaja voi käydä töissä, kun hoidettava on poissa kotoa (esim. koulussa tai päivähoitossa)."

Jaa-äännet: 9

Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Sandra Hagman, Mari Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (poissa 1).

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Lisäksi lautakunta päättää muuttaa liitettä 1 (alle 18-vuotiaiden ensimmäinen hoitoisuusryhmä) seuraavasti: kohta "hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi käydä ansiotyössä" korvataan lauseella "hoidon sitovuuden vuoksi omaishoitaja ei voi pääsääntöisesti käydä ansiotyössä kodin ulkopuolella".

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 12

Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Maritta Hyvärinen, Markus Kalliola, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 12 - 0 (poissa 1).

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 9 (jäsen Mari Rantanen): Lisätään päätökseen seuraava kohta: "Helsinki luopuu omaishoidon vapaapäivien oma-

vastuuosuuden perimisestä sekä alentaa ympärivuorokautisen lyhytaikashoidon maksua vastaamaan omaishoidon vapaavuorokauden maksua 11,50 euroa per vuorokausi."

Jaa-äännet: 10

Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2

Sandra Hagman, Mari Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 15 (jäsen Heidi Ahola): Lisätään esittelijän perustelujen kohdan "Omaishoidon tuki Helsingissä" toisen kappaleen loppuun seuraavat lauseet: "Helsinki pitää tärkeänä tukea omaishoitajien jaksamista omaishoitolain tavoitteiden mukaisesti. Vapaiden käyttöä suunnitellaan yhdessä hoitajan kanssa hoidon sitovuuden arvioinnin yhteydessä. Mahdollisia esteitä vapaiden käyttämiselle selvitetään ja vapaiden käyttöastetta pyritään korottamaan."

Jaa-äännet: 1

Leo Bergman

Ei-äännet: 11

Heidi Ahola, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Maritta Hyvärinen, Markus Kalliola, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Heidi Aholan vastaehdotuksen äänin 11 - 1 (poissa 1).

9 äänestys

30.01.2018

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 16 (jäsen Heidi Ahola): Lisätään päätös-koh-
taan seuraava lause: "Seurataan syyskuun 2018 loppuun mennessä
sukupuolivaikutuksia tuottamalla tietoa muun muassa omaishoitajien
sukupuolijakaumasta ja iästä."

Jaa-äännet: 1

Maritta Hyvärinen

Ei-äännet: 11

Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Markus
Kalliola, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Hannu Tuo-
minen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Heidi Aholan vastaehdo-
tuksen äänin 11 - 1 (poissa 1).

Hallintolain 51 §:n perusteella korjattu liitteissä 1 ja 2 omaishoidon tuen
hoitoisuusryhmien hoitopalkkioiden määrät vastaamaan esitystekstin
vastaavia määriä. /SK 20.11.2017

24.10.2017 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jonna Weckström (alle 65-vuotiaat), vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310
89545

[jonna.weckstrom\(a\)hel.fi](mailto:jonna.weckstrom(a)hel.fi)

Merja Etholén-Rönnerberg (yli 65-vuotiaat), palvelualueen johtaja, puhelin: 310 44450
[merja.etholen-ronnberg\(a\)hel.fi](mailto:merja.etholen-ronnberg(a)hel.fi)

Sosiaali- ja terveyslautakunta 14.03.2017 § 89

HEL 2017-002861 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi saadun selvityk-
sen.

Lisäksi lautakunta päätti esittelijän ehdotuksesta poiketen kehottaa vi-
rastoja tekemään riittävän määrän omaishoidon tuen palvelutarpeen

kartoituksia käyttäen hyödyksi uudistettuja palvelutarpeen kriteerejä. Tällainen kartoitus tulee tehdä mahdollisimman nopeasti, jotta lautakunta voi sen pohjalta arvioida, miten uudistetut kriteerit vaikuttaisivat etenkin alle 18-vuotiaiden omaishoitosopimusten ehtoihin ja omaishoidon tuen rahoitukseen ottaen huomioon myös yli 18-vuotiaat. Kartoitus tuodaan lautakuntaan, minkä pohjalta päätetään, miten omaishoidon sopimusten uudistamista jatketaan.

Samalla lautakunta kehotti, ettei virasto tekisi uusia päätöksiä nykyisille alle 18-vuotiaille asiakkaille, vaan odottaisi kunnes lautakunta on käsitellyt kartoituksen tulokset ja tehnyt johtopäätökset.

Käsittely

14.03.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Maija Anttila: "Lisäksi lautakunta päättää kehottaa virastoa tekemään riittävän määrän omaishoidon tuen palvelutarpeen kartoituksia käyttäen hyödyksi uudistettuja palvelutarpeen kriteerejä. Tällainen kartoitus tulee tehdä mahdollisimman nopeasti, jotta lautakunta voi sen pohjalta arvioida, miten uudistetut kriteerit vaikuttaisivat etenkin alle 18-vuotiaiden omaishoitosopimusten ehtoihin ja omaishoidon tuen rahoitukseen ottaen huomioon myös yli 18-vuotiaat. Kartoitus tuodaan lautakuntaan, minkä pohjalta päätetään, miten omaishoidon sopimusten uudistamista jatketaan.

Samalla lautakunta kehottaa, ettei virasto tekisi uusia päätöksiä nykyisille alle 18-vuotiaille asiakkaille, vaan odottaisi kunnes lautakunta on käsitellyt kartoituksen tulokset ja tehnyt johtopäätökset."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, va. virastopäällikkö, puhelin: 310 42215
juha.jolkkonen(a)hel.fi